PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

Ett kort besök i ett gruvarbetareläger

Ett väldigt berg av bly vid Kootenay-sjöns stränder. Några få biografier över skandinaver, som jag där träffade.

Ännu en gång är man ombord på en av C. P. R:s ångare i Kootenaysjön. Färden går mot Kaslo, eller närmare bestämt Riondel, ett gruvarbetaresamhälle efter sjöns stränder. En gång i dessa trakter så bör man se sig omkring. Båten lägger till vid en brygga här och var; alla platser för pågående gruvverksamhet. Bluebell är den ålsta gruvan efter Kootenaysjöns stränder. Det är 100 år, sedan dess berg av bly började bearbetas, berättar man. Skall man alltså se en gruva efter Kootenaysjöns stränder, så bör det vara Bluebell.

Ångaren angör bryggan, under det strålkastaren belyser stranden. Grupper av människor stå samlade i väntan på båtens ankomst. Gruvarbetare de flesta, men även en och annan kvinnas ljusa sommartoalett. Båtens ankomst med resande, post o. s. v. är den dagliga sensationen, som man ej försakar, innan man går till bädd. Båten är den enda och dagliga kommunikationen med yttervärlden. Den kommer med brev och budskap för varje dag, som går. Ej under, att man inväntar den som den gående dagens sista och avgörande detalj i livet på denna plats.

Ett par hundra meter från bryggan ligger campen. Jag är snart installerad och får rum för en natt och flera, om jag så vill. Av arbetsstyrkan i Blue Bell äro de flesta skandinaver. Arbetet bedrives dygnet om i åttatimmarsskift med tre växlande arbetslag. Avlöningen är lägst 4.55 pr skift, och ett skift varje dag i veckan, d. v. s. även söndagarna.

Blygruvan i Riondel är som sagt av gammal dato. I åldre tider togo här indianerna sitt bly ur bergväggen och stöpte kulor därav. "Hela berget kan symboliseras som, en ofantlig blyklump, resande sig ur Kootenaysjöns vågor," sade min vän Thomas Olson, som var min ciceron under strövtågen i gruvan och omgivningarna. Uttrycket är träffande, ty man behöver endast taga ett stycke av malmen i handen för att erfara kontakten med den tyngsta av alla metaller på ett sätt, som talar för en ovanligt rik procent. Gruvan har bearbetats under olika perioder sedan ett 100-tal år tillbaka, och alltid med de växande resultat, som en utvecklad teknik förutsätter. År 1920 avstannade driften som en följd av den ekonomiska depression, vilken hemsökte världen efter kriget, men har dess bättre nu återupptagits. Malmen krossas och vaskas i de för detta ändamål uppförda fabriksbyggnader, som synas å illustrationen. Tillverkningen beräknas vid full drift uppgå till 200 ton pr dygn. Sedan malmen krossats och vaskats, går den till smälteriet i Trail, och därifrån går det rena blyet sedan ut i världsmarknaden. Gruvan är djup; elevatorn för malmuppbefordringen räknar 600 fot i längd och går igenom fem under varandra liggande schakt eller valv, som alla genomkorsas av en mängd tunnlar, där arbetet bedrives på olika djup. Det är kallt som i ett källarvalv därinne, och man har en känsla av längtan ut i ljuset och sommarvärmen igen, då man irrar genom dessa katakomber. Men så ej våra landsmän, som arbeta i djupet. De föredraga svalkan framför solhettan därute och förklara, att den som en gång fattat smak för gruvarbetet, sällan överger detsamma. På vintern är ju förhållandet detsamma. Då har man i gruvan en långt lämpligare temperatur att vistas i, än kölden och snön över skog och sjö.

Vid våra promenader i omgivningarna visade mig Olson en grav, inbäddad i grönska men gömd och glömd med ett nedfallet monument av trä, förvittrande i gräset. Det var platsen för en tragedi utspelad år 1885 om äganderätten till då nyupptäckta fyndigheter i gruvan. Han, som vilar i graven, blev skjuten, lönnmördad av sin kompanjon, som ville vara ensam om den kommande rikedomen. Den mördade begravdes här, men lagens arm nådde dock gärningsmannen, som infångades i U. S. A. och blev hängd. Numera äges gruvan av B. L. Estman av S.S. Fowler Co., som för närvarande sysselsätter ett 60-tal arbetare på platsen. Detta gruvarbetareläger ligger omedelbart intill sjöstranden och är omgivet av en förtjusande natur både i fråga om vegetation och naturscenerier. Några farmare ha också slagit sig ned här efter sjöstranden, och stora trädgårdar äro anlagda runt om campen, och en del av dem som äro gifta, ha tagit eller ämna taga hit sina familjer, så fort bostadslägenheter kunna beredas. De förut uppbyggda bungalowerna, ett 10-tal, äro redan upptagna men plats kommer att beredas för flera familjer, i samma mån som driften i gruvan utökas.

Gruvindustrien är som bekant en av Canadas mest lönande industrier, och praktiskt taget kommer allt bly, som produceras i landet, från British Columbia. Enligt "Minister of Mines" rapport för 1920 producerades under nämnda år 39,331,000 pounds av bly, och under 1921 ej mindre än 41,402,000 pounds. Denna metall förekommer i vitt skilda trakter av provinsen, såsom i östra och västra Kootenay, i Slocan, Babine och Atlin gruvdistrikt. Den övervägande mängden av blymalm brytes dock i Kootenay. All blymalm innehåller en större eller mindre mängd silver samt något guld.

Före år 1890 funnos endast några få små blysmältverk, som dock på grund av ogynnsamma konjunkturer måste läggas ned. En anläggning av detta slag i Nelson upphörde med driften 1907. Senare har emellertid smältverket i Trail antagit canade proportioner, och malmen från gruvorna runt Kootenaysjön fraktas nu till Thail för att genomgå den sista processen. För närvarande tyckes en livlig framtid förestå i dessa trakter. Äldre gruvor öppnas på nytt, och det "prospektas" i stor omfattning i bergen. Det är med förväntansfulla blickar som allmänheten följer den spirande verksamhet, som nu äntligen tyckes uppstå efter den hårda ekonomiska depression, som hemsökt världen sedan krigets slut.

* * *

Ja, så står man åter på hjulängarens däck och njuter av de växlande naturscenerierna. Där ligger Proctor, ett litet förtjusande samhälle vid Kootenay Rivers utlopp från Kootenaysjön. På bryggan sitta några småpojkar och meta; de dra den ena silverglänsande laxöringen efter den andra ur sitt rätta element. Men det går värre bestar än så i det blågröna djupet. Vid Creston, eller rättare sagt Kootenay Landing, fångades på försommaren en sturgeon (stör), som vägde 450 pund, och vid ett sprängskott i dammen vid övre Bannington Falls flöt en av dessa sötvattenshajar upp, som vägde 170 pund. Ja, British Columbia, — du är dock ett underbart land med dina berg och skogar, dina sjöar och jaktmarker. Jag ångrar aldrig den dag, då jag styrde färden mot dina gränser och mötte mystiken, såsom den talar i en natur som din!

Jag vill åter presentera några landsmän, som bo i dessa nejder, och som ha sin sysselsättning i skogar och gruvor. De äro alla den typ av folk, som känt vikingablodets arv sjuda i sitt väsen, och som styrt färden ut i världen för att följa nordmannainstinkten och röja väg för folkens trängtan mot väst och nord. Vi äro i regel av samma natur, längta dit vi icke äro men känna skapelsens instinkt så stark, att overksamheten blir vår död. Därför är också nordbon den efterlängtade immigranten, settlaren, som aldrig viker tillbaka för ödemark och svårigheter.

* * *

Gunnar Frid, född 1905 i Långsjö, socken i Kronobergs län, var hemma i Sverige snickare och jordbrukare. Frid reste till Canada i april 1924 och har sedan vistats i trakterna runt Nelson dels som sektionsarbetare och dels som skogsarbetare. Frid tycker om sig här, om han också önskat en bättre arbetsmarknad under den tid, som gått.

* * *

Claus Wester, född 1891 i Furudal, Dalarna, är snickeriarbetare till yrket och arbetar för närvarande i Bluebell som timmerman i gruvan. Wester utvandrade första gången år 1910 till U. S. A. och stannade där i landet i närmare fjorton år, sysselsatt med diverse arbeten, däribland skogs- och kolgruvearbeten. De stater Wester mest vistades i voro Colorado, Montana, Idaho och Utah. År 1923 återvände Wester till Sverige, där han gifte sig, men efter någon tids vistelse hemma ställdes åter färden till den amerikanska kontinenten, denna gång Canada, där Wester vistats i trakterna av Nelson sedan dess. Mrs Agnes Wester är född i Furudal 1906 och kom till Canada med sin man 1923. Familjen har en liten son, Fredrik, sju månader gammal. Familjen är bosatt i Riondel.

* * *

Gust Liljemark, född 1902, är från Storsjö i Härjedalen. Arbetade hemma i skogarna men emigrerade i dec. 1924 till Canada. Liljemark reste med en gång til Nelson och har sedan arbetat i camparna runt staden, till dess han för en tid sedan fick anställning i gruvan vid Riondel. Trivs gott som en härdad härjedaling alltid gör här i landet.

* * *

Arnulf Remdal, född 1892 i Trondhjem, Norge, var hemma jordbrukare men reste 1924 i februari till Canada. Har sedan arbetat på farm i Moose Jaw, Sask., ett halft års tid men reste sedan till Revelstoke och därifrån till Nelson. Arbetar f. n. i Bluebell, Riondel. "Likar sig gott" i Canada och ämnar stanna här.

* * *

F. Asplund, född 1891 i Byghå, Västerbotten, var hemma skogsarbetare men emigrerade 1923 och arbetar nu i en nystartad gruva i Courby, B. C. Mrs Hulda Asplund är född år 1900 i Malå, Västerbotten. Familjen har två barn.

* * *

Leonard Johnson, född 1891 den 5 juni i Arvträsk, Lycksele socken i Västerbotten, var hemma skogs- och flottningsarbetare men emigrerade till Canada hösten 1923. Reste först till Revelstoke, B. C., och senare till Nelson. Johnson har arbetat hela tiden, sedan han kom hit, och arbetat hårt, som alla immigranter få göra, om de vilja slå sig fram. Arbetade man lika hårt i Sverige som här, så kunde man slå sig fram där också, är Johnsons mening. Han arbetar f. n. i Birts Bank, B. C.

* * *

Ernst Backlund, född 1897 i Sörsjö, Jämtland, var hemma sågverksarbetare men emigrerade 1916 till Canada. Reste först till Erikson, Manitoba, där han stannade i sju år, och har sedan arbetat i Ontario och British Columbia. Backlund hade en bror före sig här i landet, som är farmare i Erikson, Man. Senare ha även föräldrarna anlänt hit, och hela familjen är nu bosatt i Erikson, Man. Backlund finner Canada utmärkt och kommer att stanna här för framtiden.

* * *

Ole Olsen Heim är född 1898 i Heume, Norge, och gysslade hemma med skomakareyrket; var en tid chaufför o. s. v. Heim reste till Canada 1924, först till Winnipeg oc hsenare till Prince Albert. Arbetade först i Estevan, Sask., i tre månader med vägarbete och gick på hösten ut i Kårvesten. Efter skördens slut gick färde ntill Nelson, där Heim tog anställning vid Bannington Falls, där kraftverket då som bäst höll på att byggas, och stannade där i 6 månader. F. n. arbetar Heim i Heyland, Minn., som gruvarbetare. Finner sig mycket bra här i landet och skall göra en tripp till Norge i vinter för att sedan återvända till Canada.

* * *

Gustaf Helsing, född 1882 i Rogsta, Hälsingland, är för andra gången på den amerikanska kontinenten. Han emigrerade första gången 1912 till U. S. A. och vistades i Idaho ett par år varpå han återvände hem. Som han på sin tid varit fast anställd vid Norrlands artilleriregemente, fick han vid sin hemkomst till Sverige en del goda platser, dels som förman vid B. K. och dels som polis och fjärdingsman i Furudal, Dalarna. Men så kom åter utvandrarelusten, och H. slutade bråket med att driva in skatterna i Furudal och reste till Canada i stället. Han kom över här 1924 och väntar i dagarna familjen efter hit. H. har fyra barn, tre pojkar och en flicka, i åldrarna 18, 17 11 och 9 år. H. arbetar f. n. som maskinist i gruvan vid Riondel men ämna reskaffa sig land i Canada och bli jordbrukare vilket han anser vara det fördelaktigaste en man med familj kan ägna sig åt här i landet. H. finner sig bra i Canada och kommer att slå ned sina bopålar här.

* * *

Rasmus Walde, född 1891 i Bergen, Norge, var hemma handelsbiträde men reste i mars 1924 över till Canada och stannade först i Winnipeg, där han tog arbete på en farm i Shoal Lake, Man. Där fick han emellertid arbeta för en farmare utan lön, varför han gick därifrån till Sask. ochsenare till Bluebell där han nu arbetat i tre månader som gruvarbetare. Walde är god musiker på fiol, och han jämte en annan av de norsko pojkarna äro med i musikföreningen på platsen. Trives gott trots övergången från handelsbutiken till det hårda arbetet, som i början var prövande nog.

* * *

Edvin Petterson, född 1905 i Furudal, Dalarna, var hemma jordbruksarbetare eller rättare sagt bondeson. Kom till Canada i mars 1925. Han reste direkt till Nelson och har allt sedan sin hitkomst arbetat i gruvan i Riondel. Han trivs gott här och hälsar till "Bodaflickorna" i den tidning, han sänt till Furudal.

* * *

Carl Anderson är född i Furudal, Kopparbergs län i Dalarna 1895, och var i Sverige skogs- och jordbruksarbetare. Anderson reste till Canada i oktober 1923 och har sedan dess arbetat i camparna runt Nelson. För närvarande arbetar Anderson som prospektor i "Courbey, Mine" och anser detta vara ett bra arbete. Edit Anderson är född 1901 i Furudal och följde sin man över till Canada. Makarna, som äro bosatta i den lilla vackra staden Kaslo vid Kootenaysjön, ha två barn. De finna sig gott i det nya landet.

* * *

Arvid Westman, född 1906 i Själevad, Västernorrlands län, var hemma jordbrukare och reste till Canada 1925 i maj. Arbetar för närvarande i ett sågverk i Lardo, B. C., och finner sig gott där. Skall senare taga jord här i landet.

* * *

Henry Erikson, jägare och trapper, finner som sådan Canada vara idealland. Har legat i skogarna på trapping i flera vintrar och finner detta liv vara hänförande. Vintern 1917—18 hade Erikson jämte sin kamrat Peterson en "trap line" 80 mil lång i de djupa skogarna i sydöstra British Columbia. De hade en cabin för var tionde mil. Så levde de båda jägarna från den 1 september till i början på maj, strövande emellan sina traps och cabins. Fångsten denna vinter var emellertid den bästa möjliga, ty på våren såldes skinn för ej mindre än 4,000 dollars. Men det skall vara fysiskt och psykiskt starka personer, som skola uthärda detta liv, där det emellanåt gäller att sova i snön under vildmarkens träd. Erikson tänker hädanefter ägna sig helt och hållet åt livet i skogarna som trapper. Hittills har han också sysslat med en del skogsarbeten. Erikson är född i Sjulnäs, Norrbotten, och emigrerade för 19 år sedan. Han har ej mindre än fem bröder på västkusten.

* * *

Sven Hofflin, född 1901 i Hån i Härjedalen, var hemma skogsarbetare och reste till Canada 1923. Den första visiten gällde då hans morbror, den för denna tidnings läsare bekante farmaren E. Hofflin i Kingman, Alberta, varpå resan senare ställdes till Nelson, B. C., där S. Hofflin vistats sedan. Sven finner sig utmärkt här och hälsar genom denna tidning tillföräldrar och bekanta.

* * *

Holmfrid Edvinson, född år 1901 i Nössemark, Älvsborgs län, kom hit till landet den 24 juni 1925. Här ifrån Nelson går färden till Silverton, där Edvinson har vänner och bekanta.

* * *

W. Lövendal, född år 1900 i Gammeltorp församling, Blekinge län, är snickare till yrket. L. är en av årets immigranter och anlände till Nelson den 28 juni 1925. Härifrån fortsattes resan till Spuzzum, B. C., där Lövendal har en bror, som anlände hit för ett år sedan.

* * *

Tryggve Svenson, född 1902 i Bergen, Norge, var hemma kontorist men arbetar nu i gruvan i Reondel. Kom till Canada 1924 och finner sig gott här i landet.

* * *

Carl Peterson, född 1887 i Stockholm, är sjöman till yrket men har efter sin ankomst hit år 1916 måst syssla med jakt och trappning. Är Henry Eriksons kamrat i vildmarken. Finner vistelsen i Canada idealisk för en man med hans intressen.

* * *

Verner Wiberg från Sveg, Härjedalen, anlände till Canada den 20 juni i år. Reste till Fife, B. C., där han inväntas av bekanta hemifrån. Wibergs far är postvaktmästare i Sveg, och själv har han också en tid haft anställning vid postverket. Har dock måst syssla med skogsarbete i hembygden.

* * *

Nils Enlund från Helgum, född 1895, är skogsarbetare till yrket. E. kom till Canada 1921 och har mest vistats i trakterna omkring Nelson.

* * *

Viktor Johanson, född 1901 i Jakobstad i Finland, var hemma jordbruks och skogsarbetare. Kom till Canada 1923 och har mest vistats i trakterna omkring Nelson. Finner vistelsen här utmärkt och har f. n. eget kontrakt med uttagning av pålar.

* * *

Nils Wiklund, född år 1899 i Skarped, V. N. län, var hemma järnvägsarbetare. Kom till Canada i juli 1923. Arbetade först i Kenora, Ont., i fyra månader och reste så till Winnipeg och vidare till Saskatchewan. Wiklund har senare vistats runt Nelson och har aldrig saknat arbete under sin vistelse här. Finner sig utmärkt här i landet.

* * *

Henning Gustafson är född år 1904 i Bodum, Rossön. Var hemma jordbruksarbetare. Hans far är byggmästare. Gustafson kom till Canada den 21 juli 1923 och arbetade först på skörden i Strasbourg, Sask., och reste sedan till Nelson, där han vistats sedan dess. Finner landet gott men saknar "svensk söndagsstämning."

* * *

Alfred Person, född 1897 i Näsum, Kristianstads län, arbetade hemma på landtbruk och reste till Canada i februari 1924. Har sedan arbetat i Nelsons omgivningar. Finner sig utmärkt här.

* * *

Axel Ström, stockholmare, är född 1901 och sjöman till yrket. Har seglat världen runt för att äntligen gå till ankars i gruvan vid Reondel, där han med en äkta stockholmares vigör "håller ångan uppe." Han bland andra upplevelser arbetat år en farmare i Honolulu, "som var så mager, så att hundarna jagade honom i tanke det var ett ben" o. s. v. o. s. v. Bland allvarligare upplevelser var Ström med, då engelska ångaren Hollandia sänktes i Nordsjön av tyskarna den 3 maj 1918. Av besättningen räddades 12 man, under det 43 gingo förlorade. Ström tänker nu stanna i Bluebell för livstiden — om man för en gångs skull skulle ta en glad stockholmare på allvar. Hur som helst, det behövs litet avStröms lynne bland moder Sveas ätteläggar i förbistringen.

* * *

Jakob Wiklund, född 1896 i Skarped, var hemma skogsarbetare men emigrerade i juli 1923. Arbetade först i Kenora, Ont., och sedan i Port Arthur för att slutligen slå sig ned i Nelson. Finner landet gott och har haft arbete hela tiden men föredrar dock i mycket gamla Sverige.

* * *

Edvin Frisk, född år 1896 i Brunflo, Jämtlands län, var hemma i Sverige skogsarbetare. Emigrerade till Canada i juni 1924 och har sedan arbetat i camparna runt Nelson. Frisk är för närvarande anställd i Bluebell, där han bland annat gjort skäl för sitt namn genom att taga första priset i en tävlan att lasta malm den 1 juli detta år. Frisk förflyttade en malmhög av ett ton på cirka — två minuter! Bland andra svenskar, som togo liknande pris, voro Wennberg och Axel Ström.

* * *

En hälsning till er alla och tack för vistelsen i campen!

Till vänster: Blygruvan Bluebell i Riondel, B. C.; till höger: Bonnington Falls.

Svenska språket vid amerikanska universitet.

För befordrandet av amerikansk kultur genom studiet av moderna språk har i dagarna vid Chicago universitet bildats en särskild avdelning, benämnd "The Affiliated Germanic Groups." Programmet kommer att utarbetas i enlighet med det reguljära utvecklingsprogrammet vid universitetet.

En centralkommitté har bildats med dr Otto Smidt som generalordförande och med underkommittéer, bestående av framstående personer inom varje nationalitetsgrupp. Den svenska kommittén består av Chas. S. Peterson, Henry S. Henschen, E. P. Strandberg, A. Lanquist och Edwin A. Olson. De norska kommitté-medlemmarna ha ännu icke blivit utsedda. I den danska sitta följande bemärkta chicagodanskar: S. T. Corydon, J. Christian Bay, Jens Jensen, dr Max Henius och Chester T. Thodarson. Den tyska består av E. J. Kreutgen, A. F. W. Siebel, Bernard DeVry, Henry Zander och den nederländska av F. R. de Young, Cornelius Teninga, D. C. Gordon och dr G. J. Hagens.

William A. Wieboldt, som nyligen donerade $500,000 till Chicago universitet i och för uppförandet av en byggnad, där kurser i moderna språk skola ges, är kommitténs hedersordförande. Chicago universitet representeras å kommittén av prof. Philip A. Allen, prof. Ferdinand Scevill och dr J. Y. Aitchison.

I sin förklaring över kommitténs ändamål yttrar prof. Allen, vilken förestår avdelningen för germanska språk och litteratur vid universitetet, följande:

I enlighet med den officiella censustagningen för 1920 äro betydligt mer än femtio procent av de fem germanska raserna — svenskar, danskar, tyskar och holländare — och vilka äro födda i Europa, bosatta i de tolv mellanvästra stater, vars egentliga centrum eller huvudstad, såväl i industriellt som intellektuellt avseende, Chicago torde kunna kallas. Detta faktum är så mycket mer anmärkningsvärt, emedan dessa tolv stater endast omfatta 28 procent av Förenta Staternas hela befolkning.

Bland Chicagos framåtseende representanter av dessa raser har länge hysts det önskemålet, att åtgärder för uppmuntrandet och bibehållandet av dessa nationaliteters bästa traditioner måtte vidtagas. Det utvecklingsprogram, som följes vid Chicago universitet, syntes för dessa ledande män erbjuda ett ypperligt tillfälle, som icke fick förbises, då det gällde bevarandet och upplivandet av germansk civilisattion.

Reguljära möten hållas nu av kommitténs medlemmar för att vidtaga sådana åtgärder, som kunna öka och uppliva det intresse, som väckts genom den liberala gåvan av Wieboldt Hall, som kommer att bli den första byggnad vid något universitet, särskilt ägnad åt studiet av moderna språk.

Det är nu för övrigt fastställt, att Wieboldt Hall skall offentligen invigas den 10 instundande september.

Yttersta västern — British Columbia.

För S.C.T. av S.W. Goerwell, B.A.

Efter att hava förflyttat mitt verksamhetsfält från prärien till Stillahavskusten, där jag de senaste månaderna sökt sätta mig in i de nya förhållanden, som jag möttes av från den första stund jag skönjde i bakgrunden av Canadas fjärde stad, Vancouver, de höga fjäll, som kanta Burrard's Inlet och West Vancouver, är det mig ett sannt nöje att åter taga till pennan och för S. C. T:s läsares blickar söka rulla upp vidare vyer än jag kanske kunde göra förut, då mina erfarenheter ej sträckte sig från östkust till västkust.

För ett år sedan besökte jag Montreal, och ehuru denna stad ej är en terminationspunkt i österväg annat än för amerikanska turisters jörst, finner jag dock ett visst intresse i att jämföra Montreal med Vancouver, som ju oneklligen är terminationspunkten i västerled för samma törstiga turiststrom. En sådan jämförelse är synnerligen väl på sin plats just nu, då allmänna val äro i sikte och alla partier skola söka finna en kompromissväg mellan österns och västerns intressen.

Ehuru detta käseri ej var ämnat att bliva en politisk artikel, är det omöjligt att ur densamma utestänga olika politiska tendenser, som med nödvändighet bestämma ett lands eller en provins' ekonomiska och sociala liv.

Alltsedan konfederationen har Montreal utan tvivel ansetts såsom Canadas förnämsta hamnstad, både på grund av sitt östliga läge och de synnerligen gynnsamma navigeringsförhållandena på St. Lawrence floden. På senare år har man emellertid börjat inse, att västra Canadas utveckling är intimt sammanknippad med Vancouver, Canadas utpost i västerled, en hamnstad, som kan uppvisa mäktigare naturliga möjligheter än någon annan hamnstad i världen, möjligen med undantag av New York och San Francisco. Med en isfri hamn hela året om kan Vancouver uppehålla obrutna router mellan yttersta västern och yttersta östern ävenså, över Panamarouten, med Europa. Kinas import av vete från Canada ökas stadigt år från år, och varuutbytet mellan Canada och Kina såväl som Japan skulle i en nära framtid antaga betydande proportioner. Industrier i västra Canada skulle kunna räkna på att konkurrera i de orientala marknaderna på ytterst förmånliga grunder med andra länders industrier.

Men innan ett land kan täska på att erövra exportmarknader, måste de existerande industrierna vara i stånd att konkurrera på den inhemska marknaden med utländska produkter. Innan västra Canada kan tänka på att blomstra industriellt, måste premieringen av östra Canadas industriella produkter upphöra. Denna premiering har länge varit ett faktum, tack vare de diskriminella fraktsatserna från öster till väster och vice versa.

Från både västerns farmares och staden Vancouvers synpunkt är det klart, att om fraktsatserna på spannmål österut äro billigare än fraktsatserna västerut, staden Montreal och östra Canada i sin helhet gynnas på Canadas bekostnad. Med lika fraktsatser gällande i bägge riktningarna skulle en del av Saskatchewans skörd och den överväldigande majoriteten av Albertas skörd kunna skeppas billigare till de europeiska marknaderna över Vancouver, genom Panamakanalen, än över Montreal. En sådan nyorientering av en stor del av västerns skörd skulle betyda ökat välstånd för producenterna, farmarena, och giva en ny och oerhört kraftig impuls åt staden Vancouvers och därmed hela västerns utveckling.

En omreglering av de gällande fraktsatserna för spannmål har beslutats av det sénaste parlamentet. Järnvägskommissionen kommer sannolikt ej att sammanträda förrän i september, men under tiden skola Crows Nest fraktsatserna gälla, trädande i kraft den 23 juli.

British Columbia är emellertid ej nöjt med en omreglering av gällande spannmålssatser. Man vill här hava lika fraktsatser på **alla produkter** från öster till väster och vice versa, och ej såsom nu en diskrimination till förmån av den västra routen. En sådan begäran synes ej mer än rättvis, och orsaken till att en diskrimination över huvud taget existerar, måste med nödvändighet sökas i österns intresse i att föreviga Montreals monopol på omhändertagandet av all canadisk export och import, ävensom på Canadas industrier, vilket naturligtvis är orimligt, enligt uppenbara ekonomiska lagar.

Den revision av järnvägslagen, som åstadkommits under sist förflutna parlamentssession, kommer att i många avseenden betydligt förbättra staden Vancouvers såväl som British Columbias ekonomiska läge i sin helhet. Detta erkännes av pressen, oberoende av politisk färg. På vissa håll önskar man dock, att regeringen gått ännu längre till provinsens förmån, men man är rättvis nog att lakttaga, att det är svårt att tjäna alla, så att alla bliva lika belåtna.

Från de erfarenheter, som jag under min korta vistelse här haft, har jag fått ett synnerligen gynnsamt intryck av denna provins' möjligheter. Med sina rika tillgångar på järn, koppar- och annan malm, på timmer, kol och vattenkraft, med sitt läge vid Stillahavskusten och ägande några av de mest enastående naturliga hamnar i världen, yore det märkvärdigt, om ej British Columbia inom de närmaste tio åren skulle utveckla sig att bliva en av de rikaste och mest lockande provinser i Dominion of Canada.

Provinsen äger ej endast en storslagen natur vid sidan av alla andra rika resurser, en natur, som lockar hundratusentals turister varje år till dess kuster, utan den har också ett mycket jämnt och behagligt klimat.

Nog var jag fäst vid Winnipeg, men när jag drager mig till minnes de värmeböljor, jag genomlevat därstädes, och jämför de dagarna med de närvarande, då jag en varm sommareftermiddag kan sätta mig på en kustångare och begiva mig ut till havs, omgiven av underbara naturscenerier, kan jag ej hjälpa att tänka, att jag åtminstone ej förlorat på omväxlingen.

Skandinaver i Saskatchewan

DEN kraftiga, hårdade och arbetsamma skandinaviska rasen har lyckats bra i Saskatchewan. De ha uthärdat de vedermödor och missräkningar, som äro oskiljaktiga från pionjärarbete i vilket som helst land, med den glättiga tålighet och oförfärdade anda, som är deras ras egen. De skandinaviska settlementen i Saskatchewan äro bland de mest välmående inom provinsen och många av de mest framgångsrika farmarena och affärsmännen äro av skandinavisk börd.

Saskatchewan lovar intet Eldorado till de nya settlarna. Farmarena i Saskatchewan i likhet med famarena hela världen över ha sedan den allmänna disorganisationen av världens affärsliv efter världskriget erfarit hårda tider. Men för den nye settlaren med starka armar och ett modigt hjärta och vilken är villig att arbeta hårt — och den stora majoriteten av de skandinaviska settlarna tillhöra denna klass — erbjuder provinsen rik jord till ett lågt pris, goda skolor med studiefaciliteter ända in i universitetet för varje barn, de lägsta skatter av någon provins i västern samt lägre än i någon stat i Amerika, goda grannar och möjligheter sådana, som få länder kunna bjuda på för att bygga upp ett hem för sig själva och barnen.

Fullständiga upplysningar om provinsen och dess resurser kunna erhållas genom att tillskriva — **The Commissioner of Labor and Industries, Regina, Sask.**

Glädjens blomster

MOTTO: "Ett gott skratt förlänger livet."

Misstänkt symptom. Det var fest hos Pettersons. Herr Petterson hade nyss sjungit den rörande sången: "All världen rörs av kärleks makt," och hans son hade begagnat tillfället att smyga sig bakom en skärm med sin pappas cigarr. Strax därpå märktes det, att Ville inte mådde bra. Hans ansikte var blekt och svettdroppar betäckte hans panna.

"Vad i all sin dar, barn, hur är det fatt? Jag tror du har rökt!" utbrast fru Petterson.

"Det är nog inte det, mamma," svarade han i ynklig ton. "Om det är sannt, vad pappa nyss sjöng, måste jag vara kär!"

* * *

Ett riktigt svin. Borgmästaren i Grönköping hade på något hemlighetsfullt sätt fått veta, att någon innehade en levande gris inom en viss egendom. Och som det var strängeligen förbjudet, att fyrbenta svin finge vistas inom staden, blev en konstapel beordrad att gå och ta reda på svinkreaturet.

"Finns det något svin här?" frågade han en gumma.

"Svin, ja, då är det väl Petterson, min man, ni söker!"

"Nej, det skulle vara ett 'riktigt' svin."

"Ja, då är det ingen annan än Petterson, för han är då det värsta svin som Gud har skapat!"

* * *

Lika mot lika. Den berömde engelske målaren Whistler träffade sällan sin överman. Men en gång råkade han illa ut för den berömde halssjukdomsspecialisten sir Morrell Mackenzie. Whistler anhöll, att sir Morrell ville behandla en fransk tudel, som han tyckte mycket om. Den berömde läkaren var inte vidare belåten med att tillkallas för en hund, men han lätsade ingenting om utan ordinerade, tog sitt arvode och åkte bort. Följande dag sände han bud till Whistler med anhållan om ett besök genast. Då målaren kom, sade sir Morrell:

"Hur står det till, mr Whistler? Jag har skickat efter eder för att tala med er om att få min port målad."

* * *

Lätt att känna igen. Gårdskarlen Anderson: "Gu' afta, gu' afta! Ja sulle lämna ett brev utifrån unga herrn, hennases brorson. Då är frågan om tie kronor. Ha nsitter på källaren och dricker puns. Mitt namn ä Anderson, å ja bor i samma går, där som han bor, som skall ärvena, sir ho."

Fastern: "Hur kunde Anderson utan att fråga veta, att det var jag, som skulle ha brevet? Känner Anderson mig?"

Anderson: "Näggu gör jag ej. Men si han sa, att vis att jag kom in å där satt en hoper me käringar där inne, så skulle ja lämna brevet till den som såg ut som en gammal buckliger ansjovisburk. Då va fastera de, sa han. Så de va ingen konst te hitta rätt."

* * *

En genialisk kvinna. Bland stamgästerna på kafeet voro kvinnorna på tapeten. Sedan jägmästaren, häradshövdingen och rektorn talat i ämnet och kritiserat kvinnans brister och företräden i allmänhet, tog den lärde professorn till ordet. Han höll för sällskapet ett formligt föredrag över århundradets stora kvinnor, som på litteraturens, folkbildningens, humanitetens och andra områden gjort sig ett berömt namn eller blivit odödliga genom andra bedrifter. När professorn slutat, sade rentier Granlund med en skakning på huvudet:

"Ni må säga vad ni vill, professor, men den mest genialiska kvinnan i vårt århundrade är ändå min gumma."

Med ett högljutt, misstroget "Ah!" förvandlade sig hela kretsen till ett enda stort frågetecken.

"Herrarna mumla," återtog rentiern, "men det är ett faktum. Ser ni, nu ha vi varit gifta i snart tjugufem år. Under dessa tjugufem år ha vi bott i samma hus och i samma våning. Och under denna tid har hon varje dag hittat på ett nytt ställe att gömma portnyckeln på!"

De barnen. En dag kom herr Anderson till grosshandlare Hansson för att fria till hans unga dotter. Men unga fröken Hansson ilade honom icke i dag som annars till möte. Han fick stiga in i salongen, och där väntade han med längtan på hennes ankomst.

Efter en stund öppnades dörren, men det var endast hennes lilla åttaåriga bror.

"God dag!" sade herr Anderson. "Har din syster bråttom?"

"Ja," det har hon," svarade gossen, "men jag förstår icke vad hon gör. Hon står framför spegeln i sitt rum, rodnar ända upp till hårfästet och viskar: Ack, herr Anderson, det kommer så oförberett för mig!"

"WESCO" PUMPOLJARE

Uppfunnen av Persson, Johanson och Johnson i Kelliher, Sask.

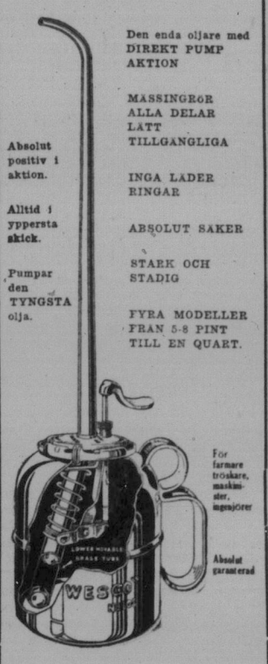

OLJARE FÖR TRÖSKNING

Modeller från 95c till $3:25 i minut. Ordra den av er handlande—om han ej kan förse er tilliskriv—

Wesco Products Company
322 DONALD STREET, WINNIPEG

ADVOKATER

Privat tel. Sh. 5/36; Kontor A4963
Skandinavisk Advokat
W. J. LINDAL, B.A., L.L.B.
Jurist, Solicitör, etc.
Lärare Manitoba Law School.
Great West Permanent Bldg.

Doyle, Costigan & Co.
Advokater, juridiska ombud, notarier, etc.
845 Somerset Bldg., Portage Ave.
Winnipeg, Man. Phone A1613

O. C. Boness, B.A.
Jurist & Solicitör
Skandinavisk advokat
106 Adams Bldg.
EDMONTON, ALTA.

Praktik från Paris och New York sjukhus. Telefon 2009.
DR. JOSEPH ROULANGER
Läkare & kirurg
Licens för Dominion of Canada av "The Medical Council of Canada"
Radium behandlingar. Röntgen laboratorium.
Kontor & bostad: 10007 Jasper Ave., Edmonton, Alberta.